

OPINIA

w przedmiocie:

analizy skutków prawnych korzystania przez farmaceutę z czynnego i biernego prawa wyborczego do organów samorządu zawodowego w izbie, do której zgodnie z przepisami prawa nie powinien należeć, a także możliwości kandydowania przez takiego farmaceutę na stanowisko Prezesa Naczelnej Rady Aptekarskiej, w sytuacji, w której jego wybór na delegata na Krajowy Zjazd Aptekarzy był wadliwy

sporządzona przez:

prof. dr hab. Marka Chmaja, z kancelarii Chmaj i Partnerzy sp.p.

na zlecenie:

Związek Pracodawców Aptecznych PharmaNET

Warszawa, 25 stycznia 2024 r.

***

I. WYKAZ PRZYWOŁANYCH AKTÓW PRAWNYCH

(1).	Ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich (Dz.U. 1991 nr 41 poz. 179)
(2).	Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty (Dz.U. 2021 poz. 97)
(3).	Ustawa z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz.U. 2001 nr 126 poz. 1381)
(4).	Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. 1964 nr 16 poz. 93)
(5).	Uchwała Nr IV/ 69 /2006 Naczelnej Rady Aptekarskiej z dnia 8 lutego 2006 r. w sprawie ustalenia obszarów działania poszczególnych okręgowych izb aptekarskich oraz ich siedzib, w związku z nowym podziałem terytorialnym państwa
(6).	Uchwała Nr 8/2 /R-VII/2023 Opolskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej z dnia 6 kwietnia 2023 r.
(7).	Uchwała nr VII/16/2011 Naczelnej Rady Aptekarskiej z dnia 15 września 2021 r.
(8).	Uchwała nr V/27/2008 V Krajowego Zjazdu Aptekarzy z dnia 19 stycznia 2008 r. w sprawie regulaminu wyboru delegatów na okręgowe zjazdy aptekarzy
(9).	Uchwała Nr V/14/2008 V Krajowego Zjazdu Aptekarzy z dnia 18 stycznia 2008 r. w sprawie regulaminu wyborów do organów samorządu aptekarskiego oraz trybu odwoływania tych organów i ich członków

II. WYKAZ SKRÓTÓW I AKRONIMÓW

(1).	UoIA, Ustawa o izbach aptekarskich	Ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o izbach aptekarskich
(2).	NRA	Naczelna Rada Aptekarska
(3).	SN	Sąd Najwyższy
(4).	k.c.	Kodeks cywilny
(5).	Ustawa o zawodzie farmaceuty	Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty
(6).	Regulamin wyborów do organów samorządu aptekarskiego	Uchwała Nr V/14/2008 V Krajowego Zjazdu Aptekarzy z dnia 18 stycznia 2008 r. w sprawie regulaminu wyborów do

	organów samorządu aptekarskiego oraz trybu odwoływania tych organów i ich członków
(7). Regulamin wyboru delegatów na okręgowe zjazdy aptekarzy	Uchwała nr V/27/2008 V Krajowego Zjazdu Aptekarzy z dnia 19 stycznia 2008 r. w sprawie regulaminu wyboru delegatów na okręgowe zjazdy aptekarzy

---

III. WYKAZ ORZECZNICTWA

---

(1).	Wyrok Sądu Najwyższego z 20.12.2017 r., I CSK 160/17, LEX nr 2447344
(2).	Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt V CSK 694/16

IV. PRZEDMIOT ZLECENIA

Przedmiotem zlecenia jest przygotowanie opinii mającej na celu analizę skutków prawnych korzystania przez farmaceutę z czynnego i biernego prawa wyborczego do organów samorządu zawodowego w izbie, do której zgodnie z przepisami prawa nie powinien należeć, a także możliwości kandydowania przez takiego farmaceutę na stanowisko Prezesa Naczelnej Rady Aptekarskiej, w sytuacji w której wybór na delegata na Krajowy Zjazd Aptekarzy był wadliwy.

Celem opinii jest próba udzielenia odpowiedzi na następujące pytania:

- Czy wybór na delegata na okręgowy zjazd aptekarzy farmaceuty, który zgodnie z prawem (w szczególności Ustawą o izbach aptekarskich) powinien być wpisany na listę w innej okręgowej izbie aptekarskiej jest ważny?
- Czy jeśli taki delegat został następnie wybrany przez okręgowy zjazd aptekarzy na delegata na Krajowy Zjazd Aptekarzy, to ten wybór jest ważny?
- Czy wadliwość wyboru delegata ma wpływ na ważność uchwał okręgowego i krajowego zjazdu aptekarzy, w których podjęciu ten delegat bierze udział?
- Czy wadliwość wyboru delegata może stanowić podstawę uchylecia przez Sąd Najwyższy (na podstawie art. 13 ust. 1 UoIA) uchwał okręgowego lub krajowego zjazdu aptekarzy, w których uchwaleniu brał udział wadliwie wybrany delegat?

- Czy wadliwie wybrany delegat może zostać wybrany przez Krajowy Zjazd Aptekarzy na Prezesa Naczelnej Rady Aptekarskiej?
- Czy jeśli Krajowy Zjazd Aptekarzy wybrałby tego farmaceutę na Prezesa Naczelnej Rady Aptekarskiej, to ten wybór będzie ważny?
- Czy jeśli Krajowy Zjazd Aptekarzy wybrałby tego farmaceutę na Prezesa Naczelnej Rady Aptekarskiej, to uchwała o wyborze może zostać uchylona przez Sąd Najwyższy (na podstawie art. 13 ust. 1 UoIA)?
- Czy wadliwie wybrany delegat może brać udział w Krajowym Zjeździe Aptekarzy?

V. OPIS STANU FAKTYCZNEGO

Przedmiotem niniejszej opinii jest przypadek farmaceuty, który jest kierownikiem apteki w powiecie oleskim, który zgodnie z uchwałą Nr IV/ 69 /2006 Naczelnej Rady Aptekarskiej z dnia 8 lutego 2006 r. w sprawie ustalenia obszarów działania poszczególnych okręgowych izb aptekarskich oraz ich siedzib, w związku z nowym podziałem terytorialnym państwa jest częścią Częstochowskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej.

Istotną w tym stanie faktycznym jest informacja, iż farmaceuta pełnił w przeszłości funkcję Prezesa Opolskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej, był uczestnikiem jej ostatniego okręgowego zjazdu oraz został wybrany jej delegatem na nadchodzący Krajowy Zjazd Aptekarzy.

W tym miejscu należy zauważyć, że razem z wprowadzeniem Ustawy o zawodzie farmaceuty z dnia 10 grudnia 2020 r został dodany do Ustawy o izbach aptekarskich art. 7a w brzmieniu „Kierownik apteki, punktu aptecznego, działu farmacji szpitalnej oraz farmaceuta sprawujący funkcję, o której mowa w art. 2 pkt 21a-21c Ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne, podlega wpisowi do rejestru farmaceutów prowadzonego przez radę okręgowej izby aptekarskiej, na terenie której jest kierownikiem lub sprawuje funkcję.”

Zgodnie z powyższym, farmaceuta podlega wpisowi do rejestru farmaceutów prowadzonego przez radę okręgowej izby aptekarskiej, na terenie której jest kierownikiem lub sprawuje funkcję. Ze względu na fakt, iż apteka, której jest kierownikiem znajduje się w powiecie oleskim, farmaceuta powinien wpisać się do Częstochowskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej.

Jednak w niniejszym stanie faktycznym należy również zwrócić uwagę na Uchwałę Nr 8/2 /R-VII/2023 Opolskiej Okręgowej Rady Aptekarskiej z dnia 6 kwietnia 2023 r., która dzieli obszar

opolskiej izby na potrzeby wyborów delegatów na okręgowy zjazd na rejony. Jednym z tych rejonów jest rejon kluczborsko - oleski obejmujący m.in. powiat oleski.

Wobec powyższego, ww. uchwała rozszerzyła obszar działania Opolskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej, zastępując powiat kluczborski rejonem kluczborsko - oleskim, wskazując iż, „Podział działania Okręgowej Izby Aptekarskiej w Opolu na 10 rejonów odpowiada administracyjnemu podziałowi województwa opolskiego na powiaty, z tą różnicą, że rejon kluczborsko-oleski tworzą łącznie powiaty kluczborski oraz powiat oleski.”. Należy w tym miejscu również zauważyć, że zgodnie ze strukturą Częstochowskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej, powiat oleski na podstawie Uchwały NRA z 2006 r., jest właśnie w obszarze jej działania.

VI. STAN PRAWNY

---

1. Wpisanie do rejestru farmaceutów

Zgodnie z nowelizacją Ustawy o izbach aptekarskich wprowadzoną w Ustawie o zawodzie farmaceuty, farmaceuta podlega obowiązkowi wpisu do rejestru farmaceutów prowadzonego przez okręgową radę aptekarską, która przyznała prawo wykonywania zawodu farmaceuty. Jeżeli farmaceuta wykonuje zawód na terenie innej izby niż izba, której rada przyznała prawo wykonywania zawodu, podlega obowiązkowi wpisu do rejestru farmaceutów prowadzonego przez radę okręgowej izby aptekarskiej, na terenie której farmaceuta wykonuje zawód. **Kierownik apteki, punktu aptecznego, działu farmacji szpitalnej podlega wpisowi do rejestru farmaceutów prowadzonego przez radę okręgowej izby aptekarskiej, na terenie której jest kierownikiem lub sprawuje funkcję.** Właściwa okręgowa rada aptekarska podejmuje uchwałę o dokonaniu wpisu niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku o wpis.

Z powyższego wynika, iż to farmaceuta podejmuje działanie celem wpisania się do rejestru poprzez złożenie wniosku. Zgodnie z funkcjonującym od 2002 r. art. 8 ust. 1 Ustawy o izbach aptekarskich osoba, która uzyska prawo wykonywania zawodu farmaceuty, podlega obowiązkowi wpisu do rejestru farmaceutów prowadzonego przez właściwą okręgową radę aptekarską.

Ze względu na nowelizację przepisów w zakresie wpisu do rejestru farmaceutów Naczelna Rada Aptekarska podjęła Uchwałę nr VII/16/2011 z dnia 15 września 2021 r. w której w § 3 wskazano, że ustanie przesłanki uzasadniającej wpis farmaceuty do dotychczasowego rejestru farmaceutów to m.in. rozpoczęcie pełnienia funkcji kierownika apteki, punktu aptecznego lub działu farmacji szpitalnej na terenie innej izby niż izba, której rada prowadzi dotychczasowy rejestr. Z brzmienia

tego przepisu zostało wywiezione, że dopiero rozpoczęcie prowadzenia takiej działalności wprowadza obowiązek wpisu do właściwej izby.

Jednak powyższy przepis uchwały stoi w sprzeczności z regulacją wyrażoną w Ustawie o izbach aptekarskich tj. kierownik apteki podlega wpisowi do rejestru farmaceutów prowadzonego przez radę okręgową izby aptekarskiej, na terenie której jest kierownikiem lub sprawuje funkcję. **Ustawodawca wskazał wprost, że kierownik apteki podlega wpisowi, więc zawężanie regulacji ustawowej przez uchwałę NRA jedynie do kierowników apteki rozpoczynających działalność jest sprzeczne z obowiązującym porządkiem prawnym.**

2. Okręgowy zjazd aptekarzy

Zgodnie z art. 25 Ustawy o izbach aptekarskich najwyższą władzą okręgowej izby aptekarskiej jest okręgowy zjazd aptekarzy. W okręgowym zjeździe uczestniczą członkowie okręgowych izb aptekarskich osobiście lub przez swoich delegatów. Delegatów wybiera się i odwołuje na zebraniach zwoływanych w poszczególnych rejonach, obejmujących część obszaru działania izby. **Zgodnie z ust. 3. ww. artykułu zasady podziału izby na rejony ustala okręgowa rada aptekarska.**

Jednak w tym miejscu należy przytoczyć art. 2. ust. 2 tej samej Ustawy, w którym wprost zostało wskazane, że **obszar działania poszczególnych okręgowych izb aptekarskich oraz ich siedziby ustala Naczelna Rada Aptekarska, uwzględniając zasadniczy podział terytorialny państwa.**

W niniejszym stanie faktycznym delegat jest kierownikiem apteki w powiecie oleskim. Powiat oleski zgodnie z Uchwałą NRA z dnia 8 lutego 2006 r. w sprawie ustalenia obszarów działania poszczególnych okręgowych izb aptekarskich oraz ich siedzib, w związku z nowym podziałem terytorialnym państwa jest częścią Częstochowskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej. **Wobec powyższego, powiat oleski jest w obszarze działania Częstochowskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej i to w ramach tej izby powinni zostać wybierani delegaci z powiatu oleskiego.** Jednak w tym przypadku, na podstawie uchwały Opolskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej utworzono rejon kluczborsko - oleski, do którego to został włączony powiat oleski. **Tym samym, jeden powiat został włączony do obszarów działania dwóch izb aptekarskich.**

Niezaprzeczalnym w powstałej sytuacji jest fakt, iż okręgowa rada aptekarska faktycznie ustala zasady podziału izby na rejony. Jednak niezaprzeczalnym również jest fakt, iż okręgowa rada aptekarska jest zobowiązana do respektowania ustalonego przez Naczelną Radę Aptekarską obszaru działania izby. Należy się tutaj odwołać do zasady *lex superior derogat legi inferiori*, na podstawie której należy zauważyć, że **nawet późniejsza uchwała okręgowej izby aptekarskiej**

nie może uchylić, a na pewno nie może być w sprzeczności z uchwałą organu wyższego rzędu jakim jest Naczelna Rada Aptekarska.

Delegatów na okręgowe zjazdy aptekarzy wybiera się na podstawie Regulaminu wyboru delegatów na okręgowe zjazdy aptekarzy. Czynne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izby z danego rejonu z wyłączeniem farmaceutów, którym zawieszono prawo wykonywania zawodu. Bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izby z danego rejonu z wyłączeniem farmaceutów ukaranych przez sąd aptekarski karą upomnienia, nagany lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu - w okresie odbywania kary.

Najważniejszą przesłanką do kandydowania na delegata na okręgowy zjazd aptekarzy jest członkostwo w izbie z danego rejonu. W tym miejscu należy wskazać, że na podstawie art. 15 Ustawy o izbach aptekarskich członkami okręgowej izby aptekarskiej są farmaceuci wpisani do rejestru farmaceutów prowadzonego przez radę tej okręgowej izby aptekarskiej.

Okręgowy zjazd aptekarzy m.in.: podejmuje uchwały w sprawach objętych zakresem działania izby, uchwała budżet i ustala zasady gospodarki finansowej izby, jak również, dokonuje wyboru delegatów na Krajowy Zjazd Aptekarzy. Członkowie izby uczestniczą w zebraniu rejonowym osobiście.

3. Wybór delegatów na Krajowy Zjazd Aptekarzy

Okręgowy zjazd aptekarzy dokonuje wyboru: prezesa i członków okręgowej rady aptekarskiej, okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej i jego zastępców, członków okręgowego sądu aptekarskiego, członków okręgowej komisji rewizyjnej oraz delegatów na Krajowy Zjazd Aptekarzy. Zgodnie z Regulaminem wyborów do organów samorządu aptekarskiego czynne prawo wyborcze przysługuje:

- 1) w przypadku, gdy w okręgowym zjeździe uczestniczą członkowie izby osobiście, wszystkim farmaceutom umieszczonym na liście członków okręgowej izby uczestniczącym w zjeździe, za wyjątkiem zawieszonych w prawie wykonywania zawodu;
- 2) w przypadku gdy w okręgowym zjeździe uczestniczą członkowie izby poprzez swoich delegatów, wszystkim delegatom uczestniczącym w zjeździe, za wyjątkiem zawieszonych w prawie wykonywania zawodu.

Bierne prawo wyborcze na okręgowym zjeździe aptekarzy przysługuje:

- 1) w przypadku gdy w okręgowym zjeździe uczestniczą członkowie izby osobiście, wszystkim farmaceutom umieszczonym na liście członków okręgowej izby, za wyjątkiem ukaranych karą

upomnienia, nagany lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu, z zastrzeżeniem przewidzianym w art. 9 ust. 6 ustawy;

- 2) w przypadku gdy w okręgowym zjeździe uczestniczą członkowie izby poprzez swoich delegatów wszystkim delegatom, za wyjątkiem ukaranych karą upomnienia, nagany lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu, z zastrzeżeniem przewidzianym w art. 9 ust. 6 ustawy.

Liczbę delegatów na Krajowy Zjazd Aptekarzy wybieranych na okręgowym zjeździe określa uchwała Naczelnej Rady Aptekarskiej.

4. Krajowy Zjazd Aptekarzy

Najwyższą władzą samorządu zawodu farmaceuty jest Krajowy Zjazd Aptekarzy. **W Krajowym Zjeździe Aptekarzy biorą udział delegaci wybrani przez okręgowe zjazdy aptekarzy oraz, z głosem doradczym, niebędący delegatami członkowie ustępujących organów Izby.** Krajowy Zjazd Aptekarzy w szczególności: uchwała zasady etyki i deontologii zawodowej; uchwała program działalności samorządu zawodu farmaceuty; zatwierdza regulaminy wyborów do organów samorządu; rozpatruje i zatwierdza sprawozdania Naczelnej Rady Aptekarskiej, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Naczelnego Sądu Aptekarskiego i Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej; zatwierdza zasady gospodarki finansowej samorządu, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 17; uchwała regulaminy naczelnich organów Izby i ogólne wytyczne do regulaminu sądów aptekarskich; ustala liczbę członków organów Izby i zastępców Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej; wybiera Prezesa i członków Naczelnej Rady Aptekarskiej, członków Naczelnej Komisji Rewizyjnej, członków Naczelnego Sądu Aptekarskiego oraz Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i jego zastępców; ustala zasady podziału składki członkowskiej. **Czynne prawo wyborcze na Krajowym Zjeździe Aptekarzy przysługuje wyłącznie delegatom wybranym na okręgowych zjazdach aptekarzy, uczestniczącym w zjeździe, za wyjątkiem zawieszonych w prawie wykonywania zawodu. Bierne prawo wyborcze na Krajowym Zjeździe Aptekarzy przysługuje wyłącznie delegatom wybranym na okręgowych zjazdach, za wyjątkiem ukaranych karą upomnienia, nagany lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu, z zastrzeżeniem przewidzianym w art. 9 ust. 6 ustawy.**

5. Analiza prawna

1) Czy wybór na delegata na okręgowy zjazd aptekarzy farmaceuty, który zgodnie z prawem (w szczególności Ustawą o izbach aptekarskich) powinien być wpisany na listę w innej okręgowej izbie aptekarskiej jest ważny?

Jak zostało to już przedstawione wyżej, uchwała przyjęta przez organ niższego rzędu nie może stać w sprzeczności z uchwałą przyjętą przez organ wyższego rzędu, co oznacza, że uchwała okręgowej izby aptekarskiej nie może stać w sprzeczności z uchwałą przyjętą przez Naczelną Radę Aptekarską. **Wobec powyższego, nie podlega wątpliwości, że powiat oleski pozostaje w obszarze działania Częstochowskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej.**

Delegat będący kierownikiem apteki w powiecie oleskim jest członkiem Opolskiej Okręgowej Izby Aptekarskiej. Zgodnie z art. 7a ust 4. Ustawy o izbach aptekarskich kierownik apteki podlega wpisowi do rejestru farmaceutów prowadzonego przez radę okręgowej izby aptekarskiej, na terenie której jest kierownikiem lub sprawuje funkcję. W Ustawie zostało wprost określone, że właściwa okręgowa rada aptekarska podejmuje uchwałę o dokonaniu wpisu niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku o wpis. **Powyższe oznacza, że to po stronie farmaceuty istnieje obowiązek złożenia takiego wniosku. Co więcej, przepis ten stanowi wyjątek od przepisu ust. 3, ponieważ farmaceuta wykonujący zawód na terenie co najmniej dwóch okręgowych izb, ale pełniący funkcję kierownika, nie może dokonać wyboru rejestru do którego chce należeć. Podlega on obowiązkowemu wpisowi do rejestru farmaceutów prowadzonego przez tą izbę, na terenie której funkcję pełni lub sprawuje.**

Ponadto, na podstawie art. 8f ust.1 pkt 3 Ustawy o izbach aptekarskich skreślenie z rejestru farmaceutów prowadzonego przez okręgową radę aptekarską następuje wskutek ustania przesłanek uzasadniających wpis do danego rejestru farmaceutów określonych w art. 7a, w szczególności przeniesienia się farmaceuty na teren innej okręgowej izby aptekarskiej.

Obowiązek wpisu do rejestru jasno wynika z przedstawionych wyżej przepisów, więc każdy farmaceuta wykonujący zawód powinien być świadomym konieczności dopełnienia tego obowiązku w celu możliwości dalszego wykonywania zawodu.

Zgodnie z Regulaminem wyboru delegatów na okręgowe zjazdy aptekarzy bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izby z danego rejonu z wyłączeniem farmaceutów ukaranych przez sąd aptekarski karą upomnienia, nagany lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu - w okresie odbywania kary. Istotnym w tym przypadku jest pierwsza część tego zdania – **bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izby z danego rejonu.** W tej sytuacji podkreślenia wymaga fakt, że członkiem izby z danego rejonu jest farmaceuta, który jest wpisany do rejestru farmaceutów prowadzonego przez właściwą okręgową izbę aptekarską.

Wobec powyższego, delegatem nie może zostać farmaceuta, który nie jest wpisany do właściwej okręgowej izby aptekarskiej.

2) Czy jeśli taki delegat został następnie wybrany przez okręgowy zjazd aptekarzy na delegata na Krajowy Zjazd Aptekarzy, to ten wybór jest ważny?

Zgodnie z Regulaminem wyborów do organów samorządu aptekarskiego bierne prawo wyborcze na okręgowym zjeździe aptekarzy przysługuje:

1. w przypadku gdy w okręgowym zjeździe uczestniczą członkowie izby osobiście, wszystkim farmaceutom umieszczonym na liście członków okręgowej izby, za wyjątkiem ukaranych karą upomnienia, nagany lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu, z zastrzeżeniem przewidzianym w art. 9 ust. 6 ustawy;
2. w przypadku gdy w okręgowym zjeździe uczestniczą członkowie izby poprzez swoich delegatów wszystkim delegatom, za wyjątkiem ukaranych karą upomnienia, nagany lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu, z zastrzeżeniem przewidzianym w art. 9 ust. 6 ustawy.

Zgodnie z powyższym, w przypadku, gdy okręgowa izba jest reprezentowana na okręgowym zjeździe przez swoich delegatów, warunkiem kandydowania w wyborach na delegata na Krajowy Zjazd Aptekarzy, jest bycie delegatem właściwej izby. W tym przypadku, **wskazany farmaceuta nie może być delegatem właściwej izby, ze względu na fakt, iż nie dopełnił swojego obowiązku wpisu do rejestru farmaceutów, tym samym nie jest członkiem właściwej izby i nie może zostać delegatem na Krajowy Zjazd Aptekarzy.**

3) Czy wadliwość wyboru delegata ma wpływ na ważność uchwał okręgowego i krajowego zjazdu aptekarzy, w których podjęciu ten delegat bierze udział? Czy wadliwość wyboru delegata może stanowić podstawę uchylenia przez Sąd Najwyższy (na podstawie art. 13 ust. 1 UoIA) uchwał okręgowego lub krajowego zjazdu aptekarzy, w których uchwaleniu brał udział wadliwie wybrany delegat? Czy jeśli Krajowy Zjazd Aptekarzy wybrałby tego farmaceutę na Prezesa Naczelnej Rady Aptekarskiej, to uchwała o wyborze może zostać uchylona przez Sąd Najwyższy (na podstawie art. 13 ust. 1 UoIA)?

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 grudnia 2017 r. o sygn. I CSK 160/17 wskazał, że „Definiując uchwałę nieistniejącą, należy przyjąć, że jest to uchwała podjęta nie przez organ, lecz przez osoby, które w momencie jej podejmowania nie posiadały statusu prawnego organu. Jeżeli więc w takiej sytuacji uchwała w rzeczywistości nie zapadła, to nie sposób mówić o niej, że jest ona skuteczna

lub bezskuteczna, uchwała bowiem w takim wypadku nie istnieje.” Jak również, „Zgodnie z art. 38 k.c. osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie. Z przepisu tego wynika, że działania osób fizycznych wchodzących w skład organu osoby prawnej uważane są za działania samej osoby prawnej, jednakże tylko o tyle, o ile działania tych osób podejmowane są w granicach kompetencji, które zostały przewidziane dla organu osoby prawnej w przepisach regulujących jej ustrój i sposób działania.”

Z powyższego wynika, że osoba fizyczna, działająca w granicach kompetencji przewidzianych dla organu, działa jako sama osoba prawna. **Wobec powyższego, podejmowanie działań przez osobę, nie mającą właściwych uprawnień może rodzić konsekwencje uznania uchwały za nieistniejącą.**

Zgodnie z wyrokiem SN w przypadku uchwał podjętych przez organ, który nie był właściwie obsadzony, nie można mówić o ich skuteczności czy bezskuteczności, uchwały te należy uznać za nieistniejące. Natura uchwały nieistniejącej polega na tym, że nie wywiera ona żadnych skutków prawnych, a więc w rozumieniu prawnym uznaje się, że taka uchwała nie istnieje i nigdy nie istniała. W postanowieniu z 25 sierpnia 2016 r. sygn. akt V CSK 694/16 Sąd Najwyższy charakteryzuje uchwały nieistniejące w następujący sposób: „Przypadki uchwał nieistniejących są kategorią odmienną od uchwał sprzecznych z prawem, charakteryzuje je przy tym tak drastyczny, krańcowy stopień natężenia wadliwości, że usprawiedliwia to uznanie ich za nieistniejące, a więc za niewywołujące żadnych skutków prawnych ab initio.”

4) Czy wadliwie wybrany delegat może zostać wybrany przez Krajowy Zjazd Aptekarzy na Prezesa Naczelnej Rady Aptekarskiej?

Zgodnie z §3 Regulaminu wyborów do organów samorządu aptekarskiego, Krajowy Zjazd Aptekarzy dokonuje wyboru: Prezesa i członków Naczelnej Rady Aptekarskiej, Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i jego zastępców, członków Naczelnego Sądu Aptekarskiego oraz członków Naczelnej Komisji Rewizyjnej. Bierne prawo wyborcze na Krajowym Zjeździe Aptekarzy przysługuje wyłącznie delegatom wybranym na okręgowych zjazdach, za wyjątkiem ukaranych karą upomnienia, nagany lub zawieszenia prawa wykonywania zawodu, z zastrzeżeniem przewidzianym w art. 9 ust. 6 ustawy.

Z powyższego jasno wynika, że Prezes Naczelnej Rady Aptekarskiej wybiera się wyłącznie spośród delegatów wybranych na okręgowych zjazdach.

Wydaje się, że konsekwencją braku możliwości kandydowania na funkcję delegata na okręgowym zjeździe aptekarzy, następnie na Krajowym Zjeździe Aptekarzy, jest brak możliwości uczestnictwa w Krajowym Zjeździe Aptekarzy. Tym samym, **osoba niebędąca delegatem, nie spełnia**

przesłanki wskazanej §4 ust. 4 Regulaminu wyborów do organów samorządu aptekarskiego i nie przysługuje jej bierne prawo wyborcze w wyborach na Prezesa Naczelnej Izby Aptekarskiej.

5) Czy jeśli Krajowy Zjazd Aptekarzy wybrałby tego farmaceutę na Prezesa Naczelnej Rady Aptekarskiej, to ten wybór będzie ważny?

Krajowy Zjazd Aptekarzy dokonuje wyboru Prezesa Naczelnej Rady Aptekarskiej wyłącznie spośród delegatów wybranych na okręgowych zjazdach. W przepisie nie zostało wprowadzone rozszerzenie, że KZA może wybrać spośród członków każdej z okręgowych izb aptekarskich. Wobec powyższego, wybór Prezesa Naczelnej Rady Aptekarskiej, który nie jest delegatem, jest niezgodne z obowiązującymi przepisami.

8. Czy wadliwie wybrany delegat może brać udział w Krajowym Zjeździe Aptekarzy?

Zgodnie z art. 36 ust. 1 w Krajowym Zjeździe Aptekarzy biorą udział delegaci wybrani przez okręgowe zjazdy aptekarzy oraz, z głosem doradczym, niebędący delegatami członkowie ustępujących organów Izby.

W wyżej wskazanym przepisie wprost zostało wskazane kto może uczestniczyć w Krajowym Zjeździe Aptekarzy. Wadliwie wybrany delegat nie może być delegatem, tym samym nie zostały spełnione przesłanki umożliwiające uczestniczenie w Krajowym Zjeździe Aptekarzy.

VII. KONKLUZJE (RYZYKA PRAWNE)

---

1. W NINIEJSZEJ SPRAWIE ZNAJDĄ ZASTOSOWANIE PRZEPISY O:

- OKRĘGOWYM ZJEŹDZIE APTEKARZY NA PODSTAWIE USTAWY O IZBACH APTEKARSKICH ORAZ REGULAMINU WYBORU DELEGATÓW NA OKRĘGOWE ZJAZDY APTEKARZY
- KRAJOWYM ZJEŹDZIE APTEKARZY NA PODSTAWIE USTAWY O IZBACH APTEKARSKICH I REGULAMINU WYBORÓW DO ORGANÓW SAMORZĄDU APTEKARSKIEGO ORAZ TRYBU ODWOŁYWANIA TYCH ORGANÓW I ICH CZŁONKÓW,
- CZYNNYM I BIERNYM PRAWIE WYBORCZYM NA PODSTAWIE USTAWY O IZBACH APTEKARSKICH I REGULAMINU WYBORÓW DO ORGANÓW SAMORZĄDU APTEKARSKIEGO ORAZ TRYBU ODWOŁYWANIA TYCH ORGANÓW I ICH CZŁONKÓW,
- REJESTRZE FARMACEUTÓW NA PODSTAWIE USTAWY O IZBACH APTEKARSKICH

2. OBOWIĄZKIEM FARMACEUTY JEST ZŁOŻENIE WNIOSKU O WPIS DO REJESTRU FARMACEUTÓW
3. USTAWODAWCA WSKAZAŁ WPROST, ŻE KIEROWNIK APTEKI PODLEGA WPISOWI DO REJESTRU FARMACEUTÓW PROWADZONEGO PRZEZ RADĘ OKRĘGOWEJ IZBY APTEKARSKIEJ, NA TERENIE KTÓREJ JEST KIEROWNIKIEM LUB SPRAWUJE FUNKCJĘ, WIĘC ZAWĘŻANIE TEJ REGULACJI PRZEZ UCHWAŁĘ JEDYNIEM DO KIEROWNIKÓW APTEK ROZPOCZYNAJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ, JEST SPRZECZNE Z OBOWIĄZUJĄCYM PORZĄDKIEM PRAWNYM. UCHWAŁA NACZELNEJ RADY APTEKARSKIEJ MUSI BYĆ INTERPRETOWANA W ZGODZIE Z PRZEPISAMI USTAWY. INTERPRETACJA CONTRA LEGEM JEST NIEDOPUSZCZALNA.
4. OKRĘGOWA RADA APTEKARSKA FAKTYCZNIE USTALA ZASADY PODZIAŁU IZBY NA REJONY, JEDNAK JEST ZOBOWIĄZANA DO RESPEKTOWANIA USTALONEGO PRZEZ NACZELNĄ RADĘ APTEKARSKĄ OBSZARU DZIAŁANIA IZBY.
5. BIERNE PRAWO WYBORCZE PRZYŚLUGUJE WSZYSTKIM CZŁONKOM IZBY Z DANEGO REJONU. NATOMIAST CZŁONKIEM IZBY Z DANEGO REJONU JEST FARMACEUTA, KTÓRY JEST WPISANY DO REJESTRU FARMACEUTÓW PROWADZONEGO PRZEZ WŁAŚCIWĄ OKRĘGOWĄ IZBĘ APTEKARSKĄ.
6. DELEGATEM NIE MOŻE ZOSTAĆ FARMACEUTA, KTÓRY NIE JEST WPISANY DO WŁAŚCIWEJ OKRĘGOWEJ IZBY APTEKARSKIEJ.
7. OKRĘGOWA IZBA JEST REPREZENTOWANA NA OKRĘGOWYM ZJEŹDZIE PRZEZ SWOICH DELEGATÓW. WARUNKIEM KANDYDOWANIA W WYBORACH NA DELEGATA NA KRAJOWY ZJAZD APTEKARZY, JEST BYCIE DELEGATEM WŁAŚCIWEJ IZBY. W TYM PRZYPADKU, WSKAZANY FARMACEUTA NIE MOŻE BYĆ DELEGATEM WŁAŚCIWEJ IZBY, ZE WZGLĘDU NA FAKT, IŻ NIE DOPEŁNIŁ SWOJEGO OBOWIĄZKU WPISU DO REJESTRU FARMACEUTÓW, TYM SAMYM NIE JEST CZŁONKIEM WŁAŚCIWEJ IZBY I NIE MOŻE ZOSTAĆ DELEGATEM NA KRAJOWY ZJAZD APTEKARZY.
8. OSOBA FIZYCZNA, DZIAŁAJĄCA W GRANICACH KOMPETENCJI PRZEWIDZIANYCH DLA ORGANÓW, DZIAŁA JAKO SAMA OSOBA PRAWNA. WOBEC POWYŻSZEGO, PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ PRZEZ OSOBĘ, NIE MAJĄCĄ WŁAŚCIWYCH UPRAWNIEŃ MOŻE RODZIĆ KONSEKWENCJE UZNANIA UCHWAŁY ZA NIEISTNIEJĄCĄ.
9. KONSEKWENCJĄ BRAKU MOŻLIWOŚCI KANDYDOWANIA NA FUNKCJĘ DELEGATA NA OKRĘGOWYM ZJEŹDZIE APTEKARZY, NASTĘPNIE NA KRAJOWYM ZJEŹDZIE APTEKARZY, JEST BRAK MOŻLIWOŚCI UCZESTNICTWA W KRAJOWYM ZJEŹDZIE APTEKARZY. TYM SAMYM, OSOBA NIEBĘDĄCA DELEGATEM, NIE SPEŁNIA PRZESŁANKI WSKAZANEJ W § 4 UST.

4 REGULAMINU WYBORÓW DO ORGANÓW SAMORZĄDU APTEKARSKIEGO I NIE PRZYSŁUGUJE JEJ BIERNE PRAWO WYBORCZE W WYBORACH NA PREZESA NACZELNEJ IZBY APTEKARSKIEJ.

10. WYBÓR PREZESA NACZELNEJ RADY APTEKARSKIEJ, KTÓRY NIE JEST DELEGATEM, JEST NIEZGODNE Z OBOWIĄZUJĄCYMI PRZEPISAMI.

11. WADLIWIE WYBRANY DELEGAT NIE MOŻE BYĆ DELEGATEM, TYM SAMYM NIE ZOSTAŁY SPEŁNIONE PRZESŁANKI UMOŻLIWIAJĄCE UCZESTNICZENIE W KRAJOWYM ZJEŹDZIE APTEKARZY.

prof. dr hab. Marek Chmaj

Niniejsza opinia została sporządzona dla wiedzy oraz wyłącznej korzyści Zamawiającego. Niniejsza opinia powstała w oparciu o założenia i tematykę wskazaną przez Zamawiającego oraz zawiera ogólny opis zagadnień związanych z przedstawioną tematyką. Niezależnie niniejsza opinia powstała w oparciu o obowiązujące w dacie jej przygotowania przepisy prawa, w zakresie, w jakim dotyczy zagadnień omawianych w niniejszej opinii. Treść opinii może ulec zmianie, w szczególności w przypadku zmiany obowiązujących przepisów na podstawie, których została sporządzona i zmiany wykładni poszczególnych przepisów czy pojęć prawnych. Niniejsza opinia stanowi subiektywną ocenę autora, co do zagadnień w niej omawianych i w żaden sposób nie przesądza wyniku podjętych na jej podstawie działań.